

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4CdoNa/1/2026
Identifikačné číslo spisu: 4124204334
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:4124204334.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore navrhovateľky VARIAFLEX s. r. o., Košice, Werferova 6, IČO: 47 375 728, proti odporčkyni D. Ď.C., narodenej XX. F. XXXX, V. J., V. XXX/XXX, zastúpenej Advokátska kancelária Václav, Kišac, s. r. o., Bratislava, Gogoľova 18, IČO: 36 663 051, o zriadenie vecného bremena a o nariadení neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 51C/17/2024, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2024, sp. zn. 11Co/85/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odporčkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra uznesením z 22. augusta 2024, č. k. 51C/17/2024 - 188 zamietol návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník. V odôvodnení uviedol, že na základe obsahu podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a pripojených listín dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože v predmetnej veci nevzhladol potrebu dočasne upraviť pomery strán takým spôsobom, akým to požadovala navrhovateľka. Odkázal na znenie § 325 ods. 1 CSP a dodal, že dočasnú úpravu pomerov strán neodkladným opatrením možno pripustiť len vtedy, ak je nevyhnutná, ak je právo tvrdené návrhom dostatočne osvedčené a ochranu práva nemožno zjednať inak a to bez prejudikovania rozhodnutia vo veci samej. Navrhované neodkladné opatrenie by malo byť primerané zabezpečovaniu nároku, avšak v danom prípade by uložením povinností žalovaným spôsobom, akým to navrhovala navrhovateľka, došlo k podstatnému zásahu do vlastníckeho práva odporcov. Uloženie povinnosti odporcom strpieť na pozemku v ich vlastníctve zriadenie vodovodnej prípojky pre nehnuteľnosti vo vlastníctve navrhovateľky formou neodkladného opatrenia, podľa názoru súdu, nie je prípustné, pretože ide priamo o nárok na splnenie povinnosti a o takomto nároku by bolo možné rozhodnúť až v konaní vo veci samej (takýto predmet konania vo veci samej však navrhovateľka nevymedzila), kde až na základe riadne vykonaného

dokazovania, za podmienky zachovania rovnosti strán sporu a kontradiktórnosti konania, je možné posúdiť jeho opodstatnenosť. Ak sa teda navrhovateľka domáha neodkladným opatrením zriadenia vodovodnej prípojky cez pozemok vo vlastníctve odporcov, je súd pri posudzovaní takéhoto návrhu viazaný § 137 CSP, podľa ktorého sa usporiadania práv a povinností, alebo splnenia určitej povinnosti, možno domáhať jedine žalobou v konaní vo veci samej, o ktorej súd rozhodne na základe riadne vykonaného dokazovania a nie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia. Záverom súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že odporcovia nadobudli predmetné nehnuteľnosti do vlastníctva v roku 1997 a navrhovateľka nadobudla nehnuteľnosti do svojho vlastníctva v roku 2024. Z uvedeného je teda zrejmé, že takáto faktická i právna situácia bola už v čase, keď navrhovateľka nehnuteľnosti kupovala a musela si byť vedomá ich stavu, vrátane prístupu k nim, ako aj možností ich napojenia na inžinierske siete. Preto ani na základe týchto skutočností súd prvej inštancie nezistil dôvody, ktoré by zakladali potrebu neodkladne upraviť pomery medzi stranami sporu navrhovaným neodkladným opatrením. Keďže v prejednávanom prípade išlo o návrh na neodkladné opatrenie po začatí sporu vo veci samej, súd prvej inštancie nerozhodoval o nároku na náhradu trov konania, nakoľko o tomto nároku bude rozhodovať v rámci rozhodovania o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, to znamená v rozhodnutí vo veci samej.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľky uznesením z 26. septembra 2024, sp. zn. 11Co/85/2024 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd dal do pozornosti, že pre nariadenie neodkladného opatrenia nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre jeho vydanie, pre jeho nariadenie je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti. Súd zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní, postačuje, že osvedčené skutočnosti sa javia ako nanajvyš pravdepodobné. Nariadenie neodkladného opatrenia poskytuje oprávnenej strane dočasnú ochranu a zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu postavenia strany sporu aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený a teda, že subjektívne právo, ani jemu zodpovedajúca povinnosť, nie sú celkom nepochybné. Neodkladným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti žalobcu a žalovaného, ani sa neposudzuje právny vzťah medzi nimi. Z dočasného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že súd v ďalšom konaní vo veci samej nie je neodkladným opatrením viazaný a vo veci samej môže rozhodnúť inak, ako bolo rozhodnuté v nariadenom neodkladnom opatrení. Súd prvej inštancie aj odvolací súd v konaní postupovali podľa týchto zásad pre nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd konštatoval, že navrhovateľka vo svojom návrhu neosvedčila skutočnosti, ktoré by vyžadovali ingerenciu súdu vo forme vydania neodkladného opatrenia, keď stav nehnuteľnosti, ktorú nadobudla navrhovateľka kúpou, bol totožný, ako v čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, teda sa od jej nadobudnutia nezmenil a navrhovateľka vedela, alebo vedieť mala, v akom stave nehnuteľnosť nadobúda, vrátane prístupu k nej. Odvolací súd konštatoval, že navrhovateľka nepreukázala, že by odporcovia nejakým spôsobom zasahovali do vlastníckeho práva navrhovateľky. Odvolací súd zdôraznil, že navrhovateľka nadobudla nehnuteľnosť v roku 2024 a už 15. apríla 2024 podala žalobu o zriadenie vecného bremena a to práva prechodu a prejazdu cez pozemok vo vlastníctve odporcov. Odvolací súd mal za to, že navrhovateľka si pred nadobudnutím nehnuteľnosti nepochybné túto ohliadla a teda vedela, alebo mala vedieť, či a aký existuje k nehnuteľnosti prístup a či sú tam vybudované inžinierske siete. Pokiaľ teda kupovala nehnuteľnosť s vedomím, že k nej neexistuje riadny prístup a nie sú vybudované inžinierske siete, pri priemernej predvídavosti a vo vlastnom záujme mala riešiť situáciu s odporcami ešte pred kúpou a ošetriť si prístup právnymi predpismi a aprobovaným spôsobom. Bola by sa takto vyhla súdному sporu, v rámci ktorého považoval odvolací súd za potrebné uviesť, že súd prvej inštancie sa nemôže venovať riadnemu dokazovaniu vo veci samej (zriadenie vecného bremena), pretože opakovane musí rozhodovať o návrhoch navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia a o podanom odvolaní zase rozhoduje odvolací súd, čo však neustále predlžuje konanie vo veci samej. Odvolací súd vyslovil názor, že pokiaľ sa navrhovateľka bez ďalšieho spoliehala na to, že odporcovia budú súhlasiť s jej návrhmi a tým dôjde k obmedzeniu ich vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, potom navrhovateľka sa sama dostala v dôsledku svojho ne/konania do situácie, že nemôže pristúpiť k rekonštrukcii nadobudnutej nehnuteľnosti. Aj z uvedených dôvodov odvolaciemu súdu vyplývalo, že navrhovateľka neosvedčila dôvodnosť pre nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd súhlasil so súdom prvej inštancie, že pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia neboli splnené zákonné predpoklady a stotožnil sa s konštatovaním súdu prvej inštancie, že

navrhovateľka neosvedčila potrebu navrhnutým neodkladným opatrením uložiť povinným z neodkladného opatrenia povinnosť strpieť zriadenie a prevádzku prípojky vody cez ich pozemok parc. č. XX/X v kat. úz. V. J., evidovaný na LV č. XXX za účelom zabezpečenia dodávky vody do nehnuteľnosti navrhovateľky na parc. č. XX/X v kat. úz. V. J.. Odvolací súd zdôraznil, že na uloženie povinnosti odporcom strpieť vybudovanie a prevádzku prípojky vody je potrebné vykonať riadne dokazovanie s využitím všetkých zákonných procesných prostriedkov a zachovania rovnosti strán sporu.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. a) CSP (nesprávne právne posúdenie veci) a § 420 písm. c) CSP (závažné procesné chyby). Mala za to, že súdy nižších inštancií nesprávne posúdili jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a neaplikovali správne ustanovenia CSP o neodkladnom opatrení a ustanovenia Občianskeho zákonníka o vlastníckom práve v kontexte proporcionality a zneužívania práva. Namietala, že súdy nižších inštancií nesprávne posúdili proporcionality medzi jej nárokom na zriadenie vodovodnej prípojky a vlastníckym právom odporcov a zdôraznila, že neodkladným opatrením sa nedomáhala definitívneho zriadenia vecného bremena, ale len dočasnej úpravy pomerov do skončenia konania vo veci samej. Konštatovala, že odporcovia svojím konaním, keď odmietajú akúkoľvek komunikáciu a bránia jej v prístupe k vode zjavne zneužívajú svoje vlastnícke právo s cieľom ju poškodiť. Takéto konanie mala za rozporné s dobrými mravmi, ktorú skutočnosť súdy nižších inštancií ignorovali. Vytýkala súdom nižších inštancií, že nevenovali dostatočnú pozornosť predloženým dôkazom a nevykonali všetky dôkazy potrebné na objasnenie skutkového stavu. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Odporkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu namietala, že uznesenie, ktoré navrhovateľka napadla dovolaním nekonzumuje vec samu a preto nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a rovnako nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí a proti takému rozhodnutiu dovolanie nie je prípustné. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) /ďalej aj len „najvyšší súd“/ po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 CSP) dovolací súd uvádza nasledovné.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje navrhovateľka z § 420 písm. a) a c) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov a c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. Posudzujúc dovolanie podľa obsahu navrhovateľka dovolanie vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolaťka o existencii jednotlivých procesných väd konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení.

9. Najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným (a

spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. Najvyšší súd nespochybňuje, že rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej môže byť - za istých predpokladov - tiež uznesenie odvolacieho súdu. O také rozhodnutie ide v prípade uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého nebola podaná nadväzujúca žaloba (teda návrh na určité rozhodnutie vo veci samej). K tomu záveru dospel najvyšší súd už v rozhodnutí, sp. zn. 8Cdo/83/2017, v ktorom uviedol, že „rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu“. Výpočet prípadov, v ktorých rozhodnutie odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je rozhodnutím vo veci samej, podal obdobným spôsobom najvyšší súd tiež v rozhodnutí, sp. zn. 3Cdo/157/2017, 5Obdo/76/2016. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, str. 458).

11. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý potvrdil. V danom prípade dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nie je ani rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobkyňa podala na Okresnom súde Nitra dňa 15. apríla 2024 žalobu vo veci samej a to žalobu o zriadenie vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez pozemok parcela č. XX/X, k. ú. V.É. J., zapísaná na LV č. XXX.

12. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu.

13. V predmetnej veci však nejde ani o jeden z vymenovaných prípadov. Rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním navrhovateľky nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pretože žalobkyňa podala tak, ako bolo vyššie uvedené, pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia žalobu vo veci samej a teda rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nekonzumuje vec samu.

14. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľkou namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

15. So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie navrhovateľky nie je v zmysle § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.